

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvajalni ponedeljek in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ugerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja značana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti stopnje petit-vrste 6 kr., če se oznamilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvozi frankirati. — Ekokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravnost, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Tiskovna svoboda v severnej Ameriki.

Amerikansko novinarstvo je popolnem svobodno. To je napotilo dopisnika „A. A. Ztg.“ iz Washingtona, da je ondotne tiskovne razmere bolj natanko pregledal, tako da jih moremo primeriti z onimi, ki so pri nas in so se baš zadnje dneve kazale.

Ustava, združenih držav — pravi dopisnik — določuje najprvo: „Pravica, svoje misli objavljati z besedo, pisnjem ali tiskom, ne sme se na noben način braniti ali omejiti.“ Tu je pravno dopuščen neomejen boj mej pravimi in napačnimi, mej pametnimi in nespravimi idejami in mnenji, tako da se pravo od napačnega razloči in se iz tega tiskovnega in govorniškega boja porodi javno mnenje ko sodnik. Vsaka javna osoba, vsak javni čin se tukaj po novinah najostreje kritikuje. V Ameriki se je posebno novinarstvu zahvaliti, da je odkrilo vso korupcijo v mestih in državah. Novinarstvo je tu silna moč proti prestopanju in samovoljni javnih uradnikov, ono je varh pravice in bič za krivico, ono je, z eno besedo, prava velemoč. Ako bi ne imeli svobodnega novinarstva, katero spravi vse v javnost, bila bi vladu uže davaj korupciji, častiželjnim politikom, demagogom in skrivnim strankarskim intrigam zapadla. Novinarstvo je tu edino sredstvo, s katerim se morejo manjšine proti pritisku večine ali pa vlade varovati; ono je najprostejše sredstvo agitacije, s katerim morejo manjšine delati propagando za svoja načela, ter tako postati večine.

Seveda novinarstvo pogostem tudi meje

prekoračuje, a država ga zarad tega ne pregača, ker se ne sme vtikati v to zadevo, kajti ustava neomejeno svobodo tiska garantira. Le v slučajih, kadar se privatne ali javne osobe „napačno in hudo“ dolže po novinarstvu, da so učinile kako nepravno ali nečastno dejanje, imajo do tične osobe pravico, tožiti list zarad obrekovanja ali žaljenja časti. O tem odloči sodnija. A porotniki so tožbo skoraj vselej zanikali, držeč se načela, da je napade v novinah mogoče zopet po drugih novinah zavrniti. Slučaji pa, kakor je bil na Nemškem Lindau-ov zarad bogokletja so tu neznani in pravno nemogoči, tu nema država s cerkvijo in bogočastjem ničesar vključenega, ker je država strogo ločena od cerkve. Sicer pa se tu novinarstvo obrekovalnih napadov sploh zdržuje; le malo listov je, ki so tako osorni, mej njimi posebno novojorški „Sun“ pa „Times“ v Chikago, toda narod značaj takih listov dobro pozna in jim malo vejame.

Ako novinarstvo vlado ali katero javno osobo napade, zadostuje uže popravljevanen odgovor od strani poškodovanega, popravek naznani združeno novinarstvo takoj vsem listom. Nij še dolgo tega, kar se je načelnik pošte Jewell javno novinarstvu za odkritje zmot in goljufij pri pošti zahvaljeval, rekoč: „Imeti hočem svitlobo v svojem delokrogu.“ Mej tem ko so redaktorji na Nemškem (in pri nas Ur.) pogostem v strahu in stiski zarad pregačanja, se tu javni uradniki duševnej sili novinarstva klanjajo.

V glavnem mestu Washingtonu imajo vse večji listi iz Novega Jorka, Bostona, Philadelphie, Chikago, St. Louisa, San Francisco, Novega Orleana itd. svoje pisarne z enim dopisnikom in več poročevalci. Ti obiskujejo vsak dan vse javne oddelke, kakov

tudi stanovanje predsednika republike, kaptol, ter povprašujejo po vseh javnih zadevah pri uradnikih, ki zmirom z največo uljudnostjo odgovarjajo. Na ta način je narod zmirom o vsem natanko podučen. Enako je z lokalnimi korespondent, kateri na policiji, pri sodnijah, mestnih gospodskah in na borzi vse izvedo, in pogosto sled hudo delnikov prej najdejo, nego sama policija. Časopisi se skušajo mej soboj, kateri bodo boljša in obširniša poročila prinesel; bistroti poročevalci malokedaj prezroči kako važno stvar, a oni imajo tudi povsod prost vstop na javnih in privaten krajih.

Vkupni rezultat tukajšnje tiskovne svobode je zares velik blagodar za republiko in nijeden narod na svetu nij na tako visoki stopinji politične izobraženosti kakor ameriški. In to v vseh krogih. Za vse to pa se je zahvaliti svobodnemu in zelo delavnemu novinarstvu.

Gozdi naši — barikade naše!

Naša domovina je lep košček zemlje. Vsak tujec, kijo je pohajeval, strinja se s hvalo domačinov. Hribovje, doline, ravnine, vinški holmci, in mej temi krasna, vesela naša Sava, Savina, majestetična Drava, Krka, jezera etc. in v tej lepej naravi krepek, zdrav ljud na telesu in duhu in kar je v več pogledov velike važnosti, to naše domovje ima lepa gozde. Ako tudi naša narava v jenem okraju mrtvaško svoje polje razprostira, kamor katakombe njene zret začuden svet hodi, ali po večjem gledamo zeleno gozde ali v kompaktnih masah ali razdeljene mej travnik in poljih v naše domovini. Ia to je dobro; bog dal, da bi nam ti gozdi se ohranili, bog ali kdorkoli razjasnil našemu ljudstvu glave, da ne pokončuje neusmiljeno svo-

Listek.

Hči starega sodca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

X.

(Dalje.)

Urnih korakov hiti sodnik po stopnicah v zaznamovano sobo in ne čaka boječega sluga, ki mu hoče kazati pot po mračnem zidovju.

A ko najde sobo prazno, odide v kapelo, ki stoji na vzhodnej strani v najbolj zapuščenem delu vsega grada. Starodavne črvive duri so kapeli le prislonjene.

Sodnik pomoli nekako ginjen glavo v svetišče in opazi na kamenitih tleh klečečo Valerijo pred na pol razpadlim altarjem, katerega slabo razsvetljuje rudeča luč male svetilnice.

Škripajoče duri zdramijo vtopljeno Valerijo, ozre se, in meneč, da je graščak, ki jo zopet nadleguje z nepoštenimi besedami, vsklikne: „Beži, beži, ura maščevanja se bliža, dan zmage skriptih hudočev je napočil!“ Izgovorivši, izbeži za altar in skozi stranske duri na mostovž.

Sodnik še bolj zbledi pri teh besedah, misleč, da te besede veljajo njemu, očetu, od svojega lastnega otroka. Strašna misel, da je Valerija v resnici izdajica njegove zarote, vsaj mu očita v obraz to sama, omami mu razburjeno glavo.

Kakor blazen plane za bežečo deklico, ter izdere meč iz nožnice.

Na mostovžu skoraj dohiti Valerijo, ki, prepričavši se napačna v strahu, da jo pregačja graščak, izbeži na dvorišče, se nagni na obrobju velicega vodnjaka in plane v strašno globočino.

V obupu, v nepopisljivi borbi se nagni sodnik za njo, a preplašivši se temne globine, vrže svoj meč za njo, kričič: „Pogrezni se v peklo, izdajica!“

V tem hipu se čujejo obupljivi, boječi klici družine iz grajskega obližja. Krik: Francoze, Francuze, odmeva po zidovju boječih hlapcev in drugih delavec.

Sodnik se zgane in hiti k vratam, kjer se prepriča, da je izданo njegovo pribelačišče, da je uničeno, končano vse, in tudi on.

Kakor zblaznel, hiti v zgoranje sobe in zaklene duri za sobo.

Kmalu odletijo sovražnej sili grajske duri, in s krikom: Kje je zarotnik sodnik? se razprše vojaki po zidovju.

A ko odpahneoveljnik prve duri, vidi visečega na zagrinjalu — a uže mrtvega mestnega sodnika.

jih gozdov več tako, kakor se je dozdaj tu in tam videlo. Gozd je hitro posekan, parsto voz drv, več sto goldinarjev je lepa svota za našega kmeta, ali kdo zopet učaka, da zopet vidi velikansko hrastovje in bukovje. In vendar, kaj bi bil poljedelec in žujim vsi stanovi brez dobrotnih dreves! Zakaj je nek n. pr. naša Savina izvirajoča iz Solčavskih planin tako majhena postala, zakaj plavičarji iz „slovenske Švice“ ne morete celo poletje po njej vaših plav veslati dolni mej južne vaše brate, zakaj kmet tako tugejš, da nemaš sadja, akoravno nij bilo mraza ali mrzlega vetra, ko so sadna tvoja drevesa stala v najlepšem cvetji, zakaj se pritožuješ, da dež nič ne izda, da je kmalu zemlja zopet suha, zakaj ti kmetič zaporedoma toča lopata po tvojih upih, zakaj itd. se da popraševati, odgovor je eden. Zato so naše reke čedalje manjše in za-to ozemlje na široko kraj njih preveč saho, ker lakovni par goldinarjev vaše šume končnjete in s tem mahovju odjemljete rast, onemu mahovju, ki roso, dež, mokroto dolgo v sebi obdrži in počasi odceja v male jarke, ki potem reke velike, plodonosne delajo. Pa oratar nemaš sadja, ker drevo za drevesom v gozdru posekavaš in z drevesi ptičem dom podiraš, ki ti mrčesa, katerih sam pokončati ne moreš, nevteneš, nečeš, ki ti pa sadje nemogočno storé, pojedó, negledé tega, da te ne pozdravlja veselo žvrgolenje, kadar rano na delo in kesno od dela domov hodiš, zato je vreme tako nezanesljivo, ker drevja in njegovega listja, regulatorjev mokrote in suhote ne tripiš v lepem razvoju itd. Kdor se je po Krasu vozil, nij veseljem gledal to tužno širjavo, nad katero se italijansko nebo širi. Vprašal si potovalec: kdo je bil barbar, surovež, ki je ta kraj tako opustošil? Človek, Venecian, Rimjan, ki je hraste za brodovje in palace vpotrebljeval, zmirom le človek, končavši šume. Zakrij zdaj borni vnuč — Krašovec zagorela tvoja prsa pred mrzlo burjo, ki ti je, ker so gozdzi pali pod sekiro, odvzela brez pardona zemljo ter ti golo pečevje pustila, ograjaj zdaj neizmerno ograjo, tvoj praded je oral za šumo in nij mu treba bilo kamene ograje, burja je šumela v veličastnih akordih menj vršiči gozdnih velikanov.

Nij bolj drastičnega dokaza, nego je Kras na svetu za to, koliko gozdi v gospodarstvu narave veljajo. Tja dolni poglejte gospodarji, ki nameravate vaše gozde porušiti

„Kaznoval se je sam,“ vsklikne in zvabi svoje podložne, rekoč: „Pojdimo, naša naloga je končana!“

XI.

To je bila strašna noč v njegovej hiši, Nočni mir glasovi so plašili, Ukala v gozdu sova, ptič mrtvaški. Sekšpir.

Nekaj dni pozneje so zbrani zopet zatiški vaščani, naši znanci iz poglavij v Ribarjevi krčmi pri vinskej kapljici.

Rudečelični krčmar zopet seka sem ter tje s polnimi bokali, prikimuje, odgovarja ali molči, kakor spozna, da je po godu gostom. Za druge ne vpraša, vsaj ti možakarji mu dajejo mnogo skupička in tudi dobička, akoravno v obraz trdi vsacemu o slabih časih.

„To so sitnosti in težave v denašnjih

ki prodajate lepe vaše šume, da jih posekajo in drva potem v velika mesta prodajo, — z goldinarji, koje za to dobite, ne boste palač zidali, ti goldinarji so nesrečen kup, s katerim ubožtvo vaših potomcev nakupite, s temi noveci in s trčenjem kozarev vaših veselih dnij zvonite zanameem mrtvaški zvon.

Železnice prepregajo svet, in tudi po našej domovini hlapuje čudo stoletja. Zajetkom so kurili kotle z drvmi in ker so se drva dobro plačevala, dobila so se lahko. V tej dobi je šel marsikak gozd rakom živogat. Odkrilo se je k sreči naše bogastvo premoga, in tedaj so šume duhovi prostejše dihali. Ali akoravno leži v naši zemlji milijone stotov premoga in imamo na pr. v Trebovljah premog uže par sežnjev globoko pod zemljo in še po več drugih naših krajin kopanje premoga marljivo vrši, tako, da od te strani nij tako bitro primanjkanja pričakovati, — ali od druge strani preti uničevalec našim gozdom. Kupci vidijo v velicih mestih, kakor na pr. na Dunaji itd. posmanjkanje drv, v okolici teh mest nij dobiti drv za vso potrebo prebivalstva, ker mali posestnik ne more vsega v tem oziru storiti, veliki posestnik nema nujne potrebe svojih gozdov rušiti in veliko gozdro v teh okolicah tudi ravno nij, tovornice terjajo dosti krompirja za delavca, — in tako trgovec z lesom hodi v kraje, kjer je še dosti gozdro in lahka komunikacija in tako prihaja tudi v naše kraje, in nakupuje velik kompleks gozdrov. ter jih do tal, brez razločka na stara in mlada drevesa do tal obrije za drva, deske itd. To je eno. Drugo je to: plavičarji naši dobro tržijo s celimi smrekami, deskami itd. če le količaj voda plav nese, pluje plav za plavjo do Črnega morja. Iz zraka ne jemljo ti našinci les. To plavičanje dela sicer posamezne premožne, ali kako večja skupina in nje zarod zraven trži, to je drugo vprašanje. Slov. Solčava na pr. varuj tvoje gozde, varuj jih kakor človek zdravo oko, pazi, da ne bode borni tvoj vnuč kakor Krašovec kdaj gledal enok gole pečine. — Še tretje navedem. Naš kmet, če malo drv izseka iz gozda za domačo potrebo in prodajo, da si potem soliu druge male potrebne reči nakupi, pusti ljubemu bogu za gozd dalje skrbeti, sam nema skrbi, da bi naravi pomagal do hitrejše rasti. On poseka, ali ne sadi. Dobro, posekaj kmetič po malem v gozdu, ali še

tisto leto vrzi na goljavi se me v mater zemljo in za boga ne seči malih, tenkih drevesic. Človeka srce boli, ko vidi, da na pr. za kako cerkveno svečanost, za procesijo na dan „rešnega telesa“ kmet cele gozdične mlajev poseka v „božjo slavo“ ali za par grošev. Menda bi brez mlajev se od tacega „žegnanja“ nosila teška glava domov. Telegraf tudi požre veliko mlajših steblov, temu bi se dalo drugače pomagati, škoda, škoda za mlada stebla. To bi bil v velicih črtah risan gozd iz narodno-gospodarskega stališča. Sloveuski gospodarji tedaj ne posekajte gozdrov kar jih je, zarad vašega in posebno vaših potomcev dobrega gmotnega stanja ne; ne rušite pa tudi gozdrov naših zarad tega, ker so barikade proti tujsku, ker so gozdi važni pogoji ohranitve naroda.

(Konec prih.)

Vstanek v Hercegovini.

Dalmatinski „Narodni List“ od 11. t. m., ki smo ga dobili včeraj, ima dva telegrama iz Metkoviča. Prvi poroča, da so Turki kot volki zapalili 373 hiš v Dolnjem Rasnu, vzeli, kar so našli, otroke in žene pa posekali. „Na tako barbarstvo začudno je, kako Evropa može, da miruje,“ pravi rečeni list. — Drug telegram iz istega mejnega mesta o uže znanej zmagovalnej bitki pri Nevesinji.

Iz Dubrovnika se poroča, da se tam pričakuje srbsk poslanec, ki potuje na Črno goro. Gotovo, da v zadavah vprašanja udeležitve boja proti Turkom.

Od isto tam se brzjavlja, da je bil pod-konzul avstrijski v Trebinji na nagloma odstavljen in je šel pod-konzul iz Banjaluke na njegovo mesto.

Od Trebinjskega oddelka vstašev se poroča: „12. t. m. je trebinjska turška posadka udarila iz ograje ven na vstaše, da bi jim vzela samostan, ki ga v rokah imajo. Ničesa nij opravila. Bitva je trajala 5 ur. Od vstašev ranjenih je devetorica, 11 vstašev je ujetih, ter so bili 13. t. m. na glavnem trgu v Trebinji posekani.

Cela polna stran nekonfisciranega „Narodnega Lista“ je polna izkaza nabranih milodarov za sirote hercegovske. Tudi zadnji

(Dalje v prilogi.)

burnih časih!“ vzdahne zdajci v kotu župan Komar, ter postavi prazno kupo na mizo in puhne kake tri potoa gost dima tobaka tjegori v kot, kjer visi z živimi barvami na steklo naslikan svet Jakob z bučo na palici, ki je večji skoraj, kot pol njegovega života.

„Kaj boste vi, župan, ki ste bogati in ki imate vse pod palcom, kar se tiče okroglega,“ ongavi sosed Hrušovec v potlačeni kučmi in ne ravno najlepši kamižoli zraven suhega pivca Kobilce.

„To je res, ne da bi dejal in se hvalil, hvala bogu, pomanjkanja ne trpim, a pomislite, skrb za vso sosesko imeti na svojej glavi, to je mnogo.“ Izgovorivši župan te besede, se ozre nekako ponosno po svojih zizajih in občudujočih ga sosedih, češ, kaj boste vi siromaki, ki veste komaj, koliko je številka nad vašimi vrati, jaz pa sem

vendar vaš župan in še gospoda me obrajta in ceni.

„Ali ste imeli zopet opravek v kanceiji?“ pravi zdajci na pol smeječ se meštar Pikec, nekoliko razčlenjen ponosnega pogleda županovega, ker je vendar prepričan, da nij takov učenjak, kakor bi morda rad bil, in katerega on vžene v kozji rog in pusti, da je sila, če bi se govorilo v kupčiji, naj si uže bode konj, volov, ali plemenskih, ali pitanih prascev.

„Imel sem, imel,“ meni župan, „in še važne reči. Komar, daj vina, grlo se mi suši, potem pa še kakovo rečemo in vgnemo skupaj,“ pravi potem.

„Povejte, povejte, kaj je kaj nevega v mestu in kaj počnó Francozje!“ oglasé se vsa usta okrog in zijajo v župana v kotu, eni tudi v leskečo, napolnjeno posodo.

(Konec prihodnjič.)

Priloga „Slov. Naroda“ k št. 184., 15. avgusta 1875.

„Pokrok“ ima 244 gld. izkazanih za „podporu rodbin padlih bojevnikov v Hercegovinč za samostalnost a svobodu,“ in tudi ta češki list nij konfisciran. Sicer pa veljajo v Zadru in Pragi iste postave, kakor pri nas v Ljubljani. —

Iz Albanije se piše v „A. A. Ztg.“ da bodo Miriditi tudi vstali proti Turku, ako jim sultan sinum umrlega kneza miriditskega iz ječe na svobodo ne pusti.

Tiskovna pravda „Laibacher Tagblatt-a“

Pretečeno sredo je stal pred porotniki urednik „Laib. Tagblatta“ Fr. Spitaler. Tožil ga je deželnji tajnik Matej Kreč zarad razžaljenja česti. Sodišče je bilo sestavljeno: predsednik Heinricher, prisednika pak gg. Gariboldi in Pesjak; zapisnikar dr. Petrisch. Porotniki so bili ostali, potem, ko je zagonovnik toženčev vsih devet jih zarvgel, kolikor jih je mogel in ko je tudi zastopnik tožiteljev dr. Moše jih nekoliko odbil, slediči gg.: Žgur Al., Ličan Aleks., Olivčič, Ferjančič, Dekleva J. jun., Dobevec Andrej, Schunko, Tolazi, Marinšek, Golob Fr., Golob Anton in dopolnilni porotnik J. Benedek.

Predsednik naznanja, da dve priči niste prišli, namreč baron Widman, deželnji predsednik bi bil imel pričati, a je poslal spričevalo, da je „bolan“. Lasnik, glavna priča, pak je dobil ob pravem času vabilo, vendar je zapisal gori: „dürfte vielleicht nicht erscheinen“ (in res šel v Stuttgart na nemško strelno demonstracijo). Sodišče ga je obsodilo zarad nenavzočnosti na 10 gld. globe.

Zapisnikar bere tožbo.

Predmet tožbe so trije članki, v katerih „Tagblatt“ napada deželnega tajnika Kreča in ga z grdimi psovkami titulira. V prvem članku je namreč „Tagblatt“ neresnično povedal, da je g. Kreč pri necem požaru v krojaški ulici obnašal se kakor surovec (roher Geselle), da bi bil kmalu aretiran, da je ščival na upor proti javnej oblasti, da je človek, ki je službo brez izpitov dobil, „eine blatternarbige Gestalt von urslovenischen Typus“, „Muster eines nationalen Beamten“ itd. V drugem članku pak se (v dopisu iz Bleda) poroča, da se je g. Kreč v Bledu neolikano obnašal nasproti natakarju, ker nij ta slovenski znal. Tožba je tako obširno razvita in na konci naglaša, da je toženi urednik Spitaler tem bolj zmožen, navlašč razžaliti, ker njegovo pretečeno življenje kaže moralno propalega človeka.

Predsednik Heinricher bere dotične članke in ostro naglaša . . .

Spitaler, povprašan o svojih generalijah, iz katerih posnemljamo, da je odpuščen profesor, oženjen in ima 500 gld. penzije in 1000 gld. plače, pravi, da nij on sam pisal onih člankov, nego da jih je dobil, in sicer vse tri od visokospoštovane strani („von hochachtbarer Seite“), katerej je bil g. Lasnik prvi vir. Kreča razžaliti nij nameraval, ker ga niti ne pozna. Priznava, da je jezik teh člankov neotesan, vendar se izgovarja, da je bilo tačas veliko razburjenje, ker so slovenske novine bile ostre zarad volitev v trgovinsko zbornico.

M. Kreč hoče slovenski govoriti, da

bi vsi porotniki bolje razumeli, ker ne ve, ali znajo vsi nemški.

Predsednik Heinricher: Razpravni jezik tu je nemški; po zakonu morajo porotniki znati nemški (nach dem Gesetze müssen sie deutsch können.) (Oho-klici in mrmránje mej poslušaleci. Predsednik jezno:) „Ako se poslušaleci ne bodo mirno zadržali, dal bom galerijo izprazniti; če se le še en glas od tam čuje.“ Dalje pravi, da tu govorimo nemški, naj torej to govoriti, sicer pa konča z nevoljno besedo: „thun Sie, was Sie wollen.“

Tožitelj Kreč govoriti tedaj nemško in razloži, da na vsej povesti iz krojaške ulice nij čisto nič druga res, nego da je na Silvestrov večer iz čitalnice gredoč pri požaru stal 5 minut, da ljudje pred njim niso ubogali nemške komande: naj ne silijo v ulice, in je on mirno dejal samo: „po domače jim povejte, pa bodo šli.“ Iz teh besedij so naredili ščuvanje in je zlasti Lasnik tačas nanj pokazal in rekel ga aretirati, češ da nemir dela. Kar se tiče povesti iz Bleda, je to stara reč, ker od 1. 1871. uže v Bledu več nij bil. Težko se spominja še, da je enkrat pri Malnarju kletarja slovensko ogovoril, a ko mu ta odgovoriti nij znal, mirno svoje začudenje izrekel, da more izhajati tukaj s samo nemščino.

Predsednik Heinricher mu stavi več vprašanj in na zadnje reče tudi, da je vendar zelo se tako, kakor da bi Kreč bil hotel reči: „v Ljubljani ne smé nobeden po nemško ukazov dajati.“

Kreč temu ugovarja. Kar se tiče blejske reči, pravi Kreč, da on principijalno vedno slovenski govoriti s človekom, ki slovenski zna, torej je njegov izrek v Bledu lahko razumljiv.

Predsednik: „No, das ist Gustosache.“

Pokličejo se priče. Najprije je poklican g. Pakič, hišni posestnik v Ljubljani. On je bil na mestu v krojaški ulici, je Kreča videl, prav blizu njega stal, a nič druga slíšal, nego besede: „po domače jim povejte, pa bodo šli.“ Ko bi bil kaj hrupa delal, kakor „T.“ pravi, bil bi ga on gotovo slíšal, ker slišal je oficirje prepirati se, ki so bili dosta dalje. Tudi je slišal necega Dobrina, zavarovalnega agenta razsajati in razgrajati.

Druga priča je krojač Koučar. On je pri požarni straži, je tačas imel prav na tistem mestu stražiti, videl Kreča, a nij slišal, da bi bil on razgrajal.

Tretja priča je dr. vitez v. Kaltenegger, c. kr. dvorni svetovalec in deželnji glavar. On je bil tačas po noči ob enejuri z deželnim predsednikom Widmanom, s pl. Vestenekom in pl. Alpijem na mestu požara. Kaltenegger pravi, da je stopil c. kr. predsednik Widman k njemu in mu reklo: „Nun, Ihr Secretär benimmt sich auch sauber, da sollten Sie sich ins Mittel legen.“ (Vaš tajnik se tudi lepo obnaša, vi bi imeli tu vmes poseči.) Na to je g. Kaltenegger naprej stopil, ali Kreča nij videl; on nič ne ve sam iz sebe, le kar je od Widmana slišal.

Cetrta priča je g. Bartolo, nadzornik mestne straže. On kot šef policajev je bil na mestu in je ljudem branil, ki so tiščali v ozko ulico. Slišal je Krečeve besede: „po domače itd.“ a nič druga. Neki Dobrin je močno ekscediral, a drugi ne, vse je bilo v redu, kar on ve. Samo Lasnik je k njemu

pristopil in mu zaznamoval Kreča, kot eksedent. On, Bartolo, je na Lasnikove besede h Kreču stopil, ali Kreč se je njemu nasproti dostojo obnašal („anständig behalten“).

Lasnika, nij bilo pričati. Braja se je njegova izpoved na protokolu, v katerem pravi Lasnik, da je Kreč „po slovensko proti feuerwehr remonstriral“. On ne more Krečevih besedij povedati, ne domisli, se, vendar pravi, da je Kr. grajal in šuntal. — Predsednik producirane kovo brezimno pamphletno pismo, ki ga je baje Lasnik dobil in ki zadeva ono afro.

Kreč obžaluje, da te priče Lasnika nij tu, da bi se dokazalo protislovje njegovega izpovedanja. On konstatira s povzdiagnenim glasom, da se je Lasnik proti njemu obnašal in famno, „to Lasnikovo obnašanje nij obnašanje honestnega meščana.“

Priča Bohuslav Widman, 39 let star katoliške vere, rojen v Olomoucu, svojega posla c. kr. načelnik Kranjske dežele, nij prišel pričati, a poslal je spričalo, da je bolan. Bere se toraj to, kar je pri prvem zaslisanju pred sodnijo izpovedal. On je bil s Vestenekom, Kalteneggerjem, pl. Alpijem tisto noč na ulici skupaj. Slišal je živ razgovor („lebhaftes Wortwechsel“) v slovenskem jeziku. Zdi se mu, da je bilo nekaj rečeno kakor, da se tukaj ne sme nemško govoriti, a besedij se ne domisli. Kreča je videl še le potem, ko je odhajel, slišal ga nij, a pravi, da je polglasno nekaj godrnjal. Kaj, tudi ne ve povedati, ne domisli se.

Grof Korinski, 38 let star, v Linu rojen, sedaj c. kr. deželne vlade svetovalec, je jako zgovorna priča. On za trdno pravi, da je Kreč rezoniral. To pové v raznih varijantah, ali napolled pa tudi on pravi: „an die Worte kann ich mich nicht erinnern.“ On trdi, da je bil Kreč $\frac{1}{4}$ ure na mestu, a Kreč pravi, da njegova družba v kavarni mora pričati, da komaj 5 minut. Čul je, da je Kreč rezoniral, da se na slovanskih tleh ne sme nemški govoriti. (Kreč ugovarja.)

Dr. Mošé konstatira, da je izpoved grofa Korinskega v nasprotji s tem, kar je Lasnik na jednem mestu izpovedal; Korinski ugovarja. Predsednik na dr. Mošé tovo prošnjo bere torej izpoved Lasnikovo, kot dokazilo.

Dr. Mošé: Poznate gg. Pakiča, Končarja?

Grof Korinski. G. Pakiča poznam, imel sem uradno z njim opraviti.

Dr. Mošé. G. Pakič je bliže stal Kreču, a tega nij slišal, kar vi. Vi pravite namreč . . .

Predsednik Heinricher. Das ist Worfängerei. (Vi besede lovite.) Gospod priča, ali je bilo veliko vpitje?

Grof Korinski. Da, nekov Dobrin je stražno („fürchterlich“) vpil.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. avgusta.

Graška „Tagespost“ od predvčerjnjem je bila konfiscirana. — Tudi „N. Fr. Pr.“ od petka v Ljubljano nij smo dobili in sodimo, da je celo njo enkrat sreča nemško-liberalne tiskovne svobode zadela. Hodi mihi, eraš tibi.

Hrvatski sabor je sklican na 23. avgusta „u zemaljski glavni grad Zagreb.“

Na Ogerskem uže očitajo ministru Tiszi ne potizem. List „Ung. Lloyd“ prinaša z debelimi črkami natisneno vest, ka sta svak g. ministra notranjih zadev, baron Gejza Podmaniczky in njegov tovariš v Debrecinu g. Ljudevit Kisz, postala upravna svetovalca ogerske državne železnice. — O držanji treh severnih velevlasti pravi oficijozni „Pester Lloyd,“ da so gledé hercegovinskega upora vse tri velevlasti složne v tem, da se ne vtikajo ne diplomatično, ne z vojsko v to zadevo, nego jo smatrajo ko notranjo zadevo turške države.“ Ker tudi ruski in pruski oficijozni listi v tem smislu pišejo, je to najboljši dokaz, da se tudi Avstrija ne bode v to stvar vtikala. Srbija in Črnogora imati popolnem proste roke. Ako pa opustiti to lepo priliko, izbiti kletega Turčina, jima bode težko več enaka došla, ker jih hoče po izjavi vladne „Petersb. Ztg.“ i Rusija podpirati.

Vnavorje države.

V Rumuniji je vse razburjeno. Celó ministerski list nemški „Presse“ piše: „Stoletje, v katerem živimo, je spletje narodnosti. Morebiti se bode uže jutri strašno vprašanje, ki uže toliko časa čaka rešitev, razrešilo samo ob sebi. A pripravljeni moramo biti na vsak slučij, i vsak bi biti na svojem mestu.“ Dalje opominja Romane, da naj v očigled prevažnih dogodnjajev, ki se sedaj vrše, pozabijo na vse strankarske pere.

Srbski knez je 12. t. m. v Belgrad nazaj prišel in telegram pravi, da je bil navdušeno sprejet. Kaj je Srbe navdušilo, ali nevestovanje kneževu, ali upanje, da se Srbija omovi — o tem telegraf ne poroča.

Francoski „Moniteur“ oporeka vest, da je španjsko ministerstvo vsled nasveta Nemčije prosilo francosko vlado za dovoljenje, da smejo iti španjski vojaki tudi po francoskej zemlji nad karliste. — Darila geografske družbe pariške so bila razdeljena 11. avg. pod predsedništvtom naučnega ministra Wallona. Navzoči so bili tudi Mac Mahon, Buffet in ruski veliki knjaz Konstantin. Naučni minister se je zahvaljeval razstavnikom in je častno omenil tudi avstrijske polarne ekspedicije. Darila so dobili tudi dunajsko vojaško-geografsko društvo, c. k. geologična naprava in nadvojvoda Ludvik Salvator.

Spanjska vlada kaže v najnovejšem času resno voljo karliste zatreti. Vladna „Gazeta“ objavlja povelje, da se v vojake vzame 100.000 mož, tudi mladeničev z 19 leti. Drugo vladno povelje pa ukazuje, da se izda za 1500 milijonov pezet tripercentnega notranjega posojila.

Dopisi.

Iz Slovenskega Stajerja

10. avg. [Izv. dop.] (Národné učiteljstvo in školstvo v Zagrebu.) Kdor bi našim nevednim in hudobnim nemškutarškim ljudem v Cislejtaniji verovati hotel, mislil bi, da so naši bratje Hrvatje istinito kakovšen divji narod skozi in skozi — to se zna, ker so Slovani — in da Cislejtanjia zato kaj velja, ker se po njej širi omika v obče po jedinozveličevalnem nemškem koplju. Ali temu nikakor ni tako, nego odkrito priznavam, ka me je sram kot Jugoslovana, ker sem cela 3 leta služil v državi, kjer so moji kolegi tako daleč zabredli v protinarodno korupejo!

Ako opazuješ hrvatsko narodno učiteljstvo, ne zapaziš pri njem ni najmanje one strahopetnosti, katera ljubljanskim učiteljem, kojim se ljubi, kar sapo zapira zglogtega, ker bi utegnol koji „švab“ izvedeti, da so narodni, ter bi je potem ovadil. Oni ljudje se ni po ulicah, ni kod drugod ne vega bojevanja za oslobojenje in za ustvar-

upajo govoriti v drugem jeziku, nego le v onem, katerega je imel cesar Karel V. za svojega — konja, dočim se pa hrvatskemu učitelju nij batil nijednega „babvava“, koji bi bil za to hud nanj, ker divau v blagodonečej jugoslovanščini. Pri nas Slovencih je morala, ka se norčuje iz slovenskega učitelja, ako prosi za globus sè slovensko terminologijo, dočim pa je za hrvatskega učitelja častno, ako se podviza za slavenski globus. Ako slovenski narodni učitelji torej želé slovenskih globusov, pa se uže spravi na-nje cela druhal švabskih žurnalov — ker menda druga gradiva nimajo dosta, ka-li?

Ali se tudi hrvatski učitelj boji činovnika ko tacega, ki ga utegne ovaditi visokejšim gospodom, ka je zato „nevaren“, ker možeda v gostilni in drugod obično slovenski „divani“ in misli? Kaj še! Onadva oba sedita vkupaj kot Slovana, a ne kot „špicela“, dočim se pa pri nas v pričo natakrice boji govoriti c. k. uradnik slovensko z učiteljem Slovencem, češ, utegnem biti „denunciran“ kot „gefährlicher“!

Pa tudi gg. duhovniki ne gledajo učitelja na Hrvatskem zaradi svojih „žegnov“ tako zaničljivo, kakor je to pri nas Slovenskih. S kratka: tam so si vši — bratje.

Barem, kar se tiče Zagreba, moram reči, ka so onašnji učitelji — možje. Hrvatski učitelji v Zagrebu bivajoči skupno delajo na polji slovenskega slovstva nemorno. A naši Efijalti ali ne znajo peresa prijeti, ali pa, ako kdo kaj pisari, psuje in udriha prav po švabsko po narodnih možeh, bodi si po deželnih poslancih, bodi si po drugih, kojim nij dano, da bi krivili hrbitišče pred dušmanini slovenskega naroda. Cislejtanski „afterpedagogi“ ne poslušajo dosta slavnih, in to nemških, pedagogov, nego za poduk poslušajo obično take ljudi, koji niti ne vedo, da eksistira pedagogika kot znanstvo. Hrvatski kolegi naši se čudijo, kako da more biti učitelj tako brez pravega poklica.

Oni teden sem pročital „godišnje izvešče zagrebačkih učionov.“ Tu sem se prepričal, da so mestni učitelji slovenskih mest zadaj za zagrebškimi. Dočim naši nenanodni in narodni učitelji izdaje same suhe klasifikacije šolske mladeži, nahajam v zagrebškem letnem poročilu šolskem podučen članek in razne „šolske viesti“.

IZ Belgrada 10. avg. [Izv. dop.] Naš narod je jako vznemirjen zavoljo hercegovinske vstaje in zavoljo nesodelavnosti Srbije. Najbolj ga to skrbi, da ne bi vstaja prej potlačena bila, predno Srbija v akcijo stopi. Če bo Turčija vstajo ukrotila, bodo nasproti Srbiji in Črnogori vse druge strune napela in uboge Hercegovce, Bošnjake, Bolgare in Škipetare še vse huje stiskala, nego do sih mal. Hercegovci gledajo zaupno na svoje brate v kneževini, pričakovajo od njih pomoči. Vendar pa preide dan za dnevom, in srbska vlada še zmirom okleva. Jaz rečem vlasta, kajti narod je ves za akcijo. Narod čuti v sebi dolžnost, Hercegovcem na pomoč priskočiti, reakcijonarna vlada ga pa nazaj drži. Je li čudo, da je vlada omrežena postala v javnem mnenju, posebno pa še knez Milan? Mej narodom na enej strani in vlasto s knezom vred na drugej mora v kratkem do krize priti! — Sedaj, ko so za hercegovinske Srbe prišli težki duevi krvavega bojevanja za oslobojenje in za ustvar-

jenje velike Srbske države, sedaj, ko se hercegovinske udove v črno zavijajo, ko se hercegovinske sirote po svetu ubijajo, sedaj, ko bojna tromba poje; sedaj se je vrgel srbski knez Milan devojčini v naročje, sedaj pir piruje! Sedaj, ko celi srbski narod za orožje grabi, daruje srbski knez Milan v mehkih blazinah himenu obilne darove. Za koga je to večja sramota: ali za kneza ali za narod.

Nedeljo pričakuje se „Nj. presijajnost“ iz svojih snubokov nazaj v Belgrad. Kako ga bo narod pričakal? Pred knezom stoji ta-le alternativa: ali kneževati in vojskovati, ali pa ne vojskovati in tudi ne kneževati. Vuk Brankovič, katerega srbski narod uže čez četiri sto let kolne, je izdal Srbijo na bojnem polju, knez Milan pa bi Srbijo izdal v objemajih devojčnih? Hvala bogu, da ima srbski narod še toliko moči, da bo to sramoto in nesrečo od sebe odvrniti znal. Navdušenost za vojno akcijo je v narodu velika in splošna, dobrovoljci hite v Hercegovino, po celej deželi nabirajo se milodari in uže 5000 zlatih cekinov v Hercegovino poslanih bilo. Avstrija je rekla, da ostane neutralna, Rusija je obečala naravnost svojo pomoč, srbska vlada pa je za vse to slepa in gluhá. Denašnje žalostno stanje v Srbiji je plod reakcije, ki se je po razpuščenji zadaje skupščine kakor mora na Srbijo vlegla. Če Srbija denašnjo povoljno situacijo zamudi, bo to za njo in za celo Jugoslovanstvo velika izguba časa.

Domače stvari.

— (Konfiskacija „Slovenskega Naroda“), in sicer dve številki za poredom, — druga številka celo zarad male male noticice, katera prej ta dan nij bila konfiscirana, torej nam nij bilo niti mogoče misliti, da je kaj v listu, kar bi utegnilo vestnim izvrševaljem in čuvajem zakona nepovoljno biti — imati svoj posebni uzrok. Mi ne smemo o njem govoriti, sicer nas zopet konfiscirajo. Ali skrbljeno je, da se o stvari in osobi izvē istina ob svojem času v državnem zboru.

— (Prepoved „post festum“) ki smo jo omenili v včerajnjem našem listu, karakterizuje drastično prenapeteto „skrbljivost“ naših policijskih organov glede narodnega gibanja. Akoravno je v porazumljenju obeh stranih, brvatskih in slovenskih društv, glede na borbo slovenskih bratov, ki prelivajo na jugu svojo kri za zlato slobodo, nameravani shod v Bledu bil odgojen na bolj primerno dobo, in se o tej zadevi še nikjer nij naznalil shod pri dotičnih oblastih, vendar našo policijo nij strpelo, da bi počakala prijavljenje bodočega shoda, kakor še je po postavi potrebno. Uže „anticipando“ izdala je brez vsakaterega posebnega nagiba prepoved, katero smo priobčili včeraj, ter prepovedala stvar, za katero jo dozdaj še nihče prosil ali tudi vprašal nij! Ali nij to res prav „očetovska skrbnost.“ Radovedni smo le kako dolgo bode v omenjenem ukazu navedeni „prihodnji čas“ trajal in če bode ta ukaz slavna policija rabila tudi pri eventualnih shodih nemških društv. Kakor smo sicer zvedeli, bodeta odbora dotičnih društv odgovorila na ta „ukaz“.

— (V Šiški) je bila včeraj volitev župana. Voljen je bil g. Andrej Vodnik s 5 glasovi. G. Plautz, nemškutar, je dobil 4 glasove.

— (G. Jos. Schwegl) e. kr. dvorni svetovalec v ministerstvu vnanjega je postal baron (Freiherr).

— (Andrejčkov Jože.) K novici v „Slov. Narodu“ o spominku poroča se nam iz gotovega vira, da je nagrobeni spomenik ranjemu Podmilšaku g. dr. Razlag na svoje troške napraviti dal.

— (Soareja.) Denes v nedeljo zvečer bode v ljubljanski čitalnični restavraciji mestna godba svirala.

Razne vesti.

* (Ponarejeni bankoveci.) V času od 16. do 31. julija so na Dunaji pri raznih javnih blagajnicah in v privatnem občevanju dobili 146 ponarejenih bankovcev po 1 in 5 goldinarjev. Falsifikati so bili fotografično zelo natanjko ponarejeni. V Trstu so v enem samem dnevu petdeset takih bankovcev po 5 gld. dobili.

* (Na univerzi) v Černovicu so imenovani sledeči profesorji: dr. Tomášek za trgovsko in menično pravo, za civilno pravo in filozofijo prava; dr. Raban baron Caunstein, dosedaj zasobni docent na lvovski univerzi za avstrijsko civilno pravo, trgovsko in menično pravo, okrajni komisar dr. H. Roza, ko suplent za državno pravo in upravo, oziroma tudi za predavanje o avstrijskem državnem in upravnem postavljajuštvu za zimski semester 1875/76; Währing iz Heidelberga za rimske pravo; Schiffner iz Dunaja za nemško pravo; Senš iz Sibinja in Kleinwächter iz Rige za profesorje narodnega gospodarstva.

* (Tudi češki listi) so začeli nabitati za sirote bojujočih se Hercegovcev.

* (Hrvatskih poslancev) je sedaj 69 izbranih v 73 okrajih. Enoglasnih je 30 volitev. Čisto novih poslancev je 16. V pretečenem zborni jih pa 37 nij sedelo. Po stanu je največ odvetnikov (14). Makanc je trikrat voljen: v siseškem okraji, v Samoboru in Kraljevici.

* (Boj med cigani in žandarmi.) Na Hrvatskem so v Pregradi bili 11 cigank zaprli, ker so krale. Žandarma sta jih 5. t. m. gnala v Varaždin. Na potu jih ciganje napadejo, hoteč vzeti svoje žene. Žandarma začeta streljati. En cigan in ena ciganka sta mrtva, več je ranjenih in so v Varaždinu v bolnici, kamor sta jih žandarma privela.

* (Kulturni čin.) V Petersbuchu na Bavarskem so z puškami, kosami in cepci oboroženi nemški kmetje siloma pregnali gozdarje, ki so hoteli v gozdu pokončevati škodljivega knavra (Borkenkäfer). — Potem se pa zmirom zabavlja le čez slovensko surovost!

* (O vojni) je govoril na berlinskej univerzi 3. avg. sloveči nemški profesor Mommsen, ko so stavili spomin 39 mladim berlinskim študentom kateri so v zadnjem vojni pali. Dejal je zbranim, da morda kmalu tudi njih enaka osoda zadene. Torej mož o miru nij prepričan.

* (Andréj Johnson), po umoritvi Lincolnu 1865 l. predsednik republike severnoamerikanskih združenjih držav, je oni dan umrl. Johnson je mej predsedniki ameriškimi nelepo rolo igral. Rojen leta 1808. v Raleighu, je uže 17 let star, postal krojač na svojo roko v Greenvillu, v državi Tennessee. Uže črez malo časa so ga ondotni meščani izvolili za župana. Izvoljen je bil tudi v kongres. Ob času vojske mej južnimi in severnimi državami je zapovedoval enej brigadi. Kot predsednik je regovil proti vojnemu ministru Stantonu. Državni zbor ga je dejal vsled tega v zatožbo, i moral se je zarad tega opravičevati, kar ga je zelo

pekel. Akopram talentiran in sam zelo nizkega rodu, upiral se je vendar osvobojenju zamorcev. A vsak ima svoje muhe. —

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry v Londonse.

28 let uže je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odrščenih i stročih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni z želodcu, na živilih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduh, bolečine v ledvicah, jetiku, kašelj, neprejavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato tilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šummenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnočino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričevalnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofino Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zaston.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. julij 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih naigradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženji v tezni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenji v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogih učenih družev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarne prikazni, trebušni bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James v Shorelandu, ranočelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelstein.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljajo izrekam glede Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je užebolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranočelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabil, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalente Aračica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno blijuvalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

Št. 79.810. Gospo vodo Klemmovo, Düsseldorf, en dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipochondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprejavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.877. Flor. Kollerja, c. kr. vojašk. oskrbničnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalescière je 4krat tečneja, nego meso, ter se pri odraženih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funta 10 gold., 12 funta 20 gold., 24 funta 36 gold.

— Revalescière-Biscuiten v puščah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocoatlante v prahu in plehastih za 12 taz 1 gold. 50 kr., 24 taz 2 gold.

— Št. 48 taz 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 taz 10 gold., za 288 taz 20 gold., — za 576 taz 36 gold.

Predajo: Barry & Comp. na Ognjici, Wallachsgasse št. 5, v Ljubljani. En Kahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradežu bratje Oberanzmeyer, v Ljubljani Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnacher, v Ljubljani Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarstvni usmiljenih sester, v Černovicu pri N. Šnirhu, v Osčku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradežu pri bratih Oberanzmeyer, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnemu, lekarju, v Varaž-

dinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih zakaznicah ali povzetjih. (199)

Umrli v Ljubljani

od 10. do 12. avgusta:

Eiz. Mah, hči ključarskega delovodje, 9 1/2 mes., na rudečici. — Jože Poltan, delavec, 34 l., na vodenici. — Anastazia Zettel, sirota okrajnega glavarja, 74 l., na srčnej mrtvici. — Franca Odzlanik, hči nadzornika vozov, 2 l., na jetiki. — Jože Branda, mizarjev sin, 6 l., na difteritis. — Peter Ramovš, čuvajski otrok, 2 l., na osepnicah.

Dunajska horza 14 avgusta.

(Izvirno teleografsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70	gld.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	15	"
1860 drž. posojilo	112	"	70	"
Akcije narodne banke	932	"	—	"
Kreditne akcije	216	"	80	"
London	111	"	55	"
Napol.	8	"	92	"
C. k. cekini	5	"	27 1/4	"
Srebro	101	"	10	"

Denes nedeljo 15. avgusta

bode

v čitalnični restavraciji

Koncert

ljubljanske mestne godbe.

Začetek ob 8. uri.

Za dobro pijačo, okusne jedi in hitro postrežbo bode skrbel, in se priporoča

Ivan Tanko,
(277) gostilničar.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske špecijalitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajskej cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobolj in ustne bolezni, zoper gnatilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čistenje zob. Keder ga enkrat poskus, dal mu bode gotovo prednost, vzlie vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodišče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlicev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vseh notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prejavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvirno brhko in čvrsto, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih izvlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega leka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lek uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričali, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—80)

Tujci.

13. avgusta:

Europa: Casperi, z družino iz Italije. — Lunder iz Reke. — Kienzl iz Grada.

Po Steni: Lengel iz Kaniža. — Polak iz Dunaja. — Graser iz Grada. — Ružička iz Tabora. — Leber iz Dunaja. — Falk iz Grada. — Rudež iz Trsta. — Križaj iz Št. Petra. — Walner iz Trsta. — Kocjančič iz Koroškega. — Lašan iz Trsta.

Pri Malti: Götz iz Dunaja. — Finger iz Opave. — Bierman iz Javornika. — Reder iz Grada. — Alm iz Dunaja. — Gelusig iz Trsta. — Pick iz Ptuja. — Rausch iz Dunaja.

Naznanilo.

Jemljem si čast naznanjati, da sem vsa aktiva in pasiva od kupčije z **norimberškim in galanterijskim blagom, in kranjskimi izdelki**, ki uže od leta 1862 pod firmo

Petričić & Pirker

obstoji, prevzel, in da budem to kupčijo od 6. julija na dalje na lastni račun pod kupčisko-sodniško vknjiženo firmo

Vaso Petričić

nadaljeval.

Z neoslabljeno denarno močjo in oprt na dolgoletne skušnje budem si prizadeval, dobro ime, ki ga je uživala dosedanja družbenega kupčija, tudi na dalje ohraniti, in prosim, da blagovolite Vaše dosedanje zaupanje na dalje tudi meni ohraniti.

Z odličnim spoštovanjem

Vaso Petričić.

(273—2)

Pražka trgovinska akademija!

Prihodnji akademični tečaj se prične

16. septembra 1875.

Pogoj za sprejem v ta zavod je dokončano izšolanje IV. realke, gimnazije ali pa realne gimnazije. **Clenom tega zavoda je dovoljeno, da so enoletni prostovoljci pri vojach. — Ako obolé, so sprejeti v novo zidano bónlico kupčijsko brezplačno v oskrbovanje.**

Natančne naznane na druga pojasnila daje uljudno: na zahtevanje opravilnega sveta

Karel Arenz,

vodja trgovinske akademije v Pragi.

(253—3)

Strelovod.

Pogostne strele v poslednjem času v poslopja, ki so brez **strelovoda**, napotile so podpisane, da opozori posebno občinstvo na svoje poskušene **strelovode** najnovejše sestave in je priporoča. Stroški se naznajo, in so izračunjeni prav po ceni. **Ignacij Tagleicht**, skladišče strelovodov, na drobno in debelo. Mesto, Fleischmarkt 1, Wien. (269—3)

Naročila iz provincij bodo hitro in redno izvršene.

V Celju se pri podpisanim

dijaki ali dekllice

v stanovanje vzamejo.

(275—1)

Josip Böhm,
notarijatski uradnik v Celju.

Komi.

Dober in izurjen **špecerijski prodajalec** na drobno se v enej zelo čis ani trgovski hiši naše kranjske kronovine takoj v s. užbo sprejme.

Zahteva se znanje nemškega in slovenskega jezika in dobra spričevala. Oglasi naj se p. šlejko pod napisom S 1000 poste restante v Ljubljani. (276—1)

Učiteljska služba.

Na narodnej šoli v **Dolu** se razpisuje učiteljska služba služninoj III. razreda in stanovanjem.

Prositelji, zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, imajo svoje dostojno dokumentirane prošnje p. tem predstavljene šolske gospodske vposlati krajnemu šolskemu svetovalstvu najdalje do **20. septembra 1875.**

Okraini šolski svet Laški,
dn. 5. avgusta 1875.

(272—2) Predsednik: **Haas** J. r.

Izdajatelj in uradnik Josip Jurčič.

JANEZ VIČIČ,

Dober kup kakor pri razprodaji,

10 do 25 % pod fabriško ceno

na debelo in drobno.

Vrnivši se iz **Dunaja**, kjer sem veliko najnovejšega

kramarskega blaga nakupil, priporočam še posebno mojo **vedno in prav veliko zalogo kambrika, pavolnatih, platnenih, volnatih in svilnatih rut.**

Ker vedno **velike in dober kup partije** in tudi veliko blaga pri **razprodajah (Ausverkauf)** kupim, zatem tudi zmirom po zgoraj omenjeni ceni prodajati.

Z posebnim spoštovanjem

(268—3)

J. Vičič, glavni trg v Ljubljani.

trgovec v Ljubljani.

Centralna razposi-
ljavna zaloge pri Albin
Müller-ju, kemikarju v

Brunu.

Dr. John Tate-Jeva

Florilina,

rastlinski ustni cvet, je najboljše sredstvo za ohranjanje zob, odstrani smrdljivo sapo, ter jez podeli prjetno čvrstost, ozdravi zopet krvavec in otok zobno meso, zabrani gnijelbo zob, je utrdi in ohrani inflamacijo v grlu in goltancu, à stekleničica 60 kr.

Dr. John Tate-Jev

Serail zobni prašek,

očisti tako zobe, da se ne odpravi samo vsled vsakdanje rabe običajno neprjetni zobni kamen, nego i zobna glazura, belina in čvrstost se s tem pospešuje, à skatja 40 kr.

Dr. John Tate-Jev

Prompto-Olivio,

(kapljice za zobe), garantirano sredstvo potolažiti brzo in z vspom vsaki zobe-boli, 1 etui s pripravljeno volno 40 kr.

Turske krogljice,

prežekovalne krogljice za odstranjevanje smrdljive sapo, ki izvira iz ust vsled pušenja tabakovega, ali vsled zavžitih špirituoznih napojov itd., zelo potrebne pri obisku boljših in olikanih kroglov, gledičev, plesov, salonov itd., à skatja 40 kr.

Dr. Bernauer-ja

splošno zelišno zdravilo za želodec.

Ta aromatični in močni destilat je izborna sredstvo zoper slabo prebavljenje, in iz tega izvirajoči netečnost k jedi, pěhanje in napenanje, nervozni glavo-boli, pekočino, želodečno prehlajenje in trganje, bleedičico, gliste, sploš pri vseh boleznih, ki izvirajo iz slabega prebavljenja, à steklenica 50 kr.

Müller-jeve

zelišne prsne krogljice,

znamenito olajšajoče sredstvo zoper kašelj, prso-boli, težko dihanje, suhi kašelj, hriavost in zoper vse šegetalne bolezni v prsih, à skatja 30 kr.

Philokome,

(zelišna-pomada), v svojih glavnih razdelih narejen iz rastlinskih oljev, ohrani lase in brado iz izvirnej lepoti in modi, zabrani vsako stvorenje luskov na glavi, ter pospešuje rast lasi znova tam, kjer jih prej nij bilo, ozdravi v kratke dobi vsakovrstno lasno bolezen, naj se učeno zove kakor hoče in nij treba zdravniške pomoći pri laseh in drugih enakih nesmislov. Učinek te pomade je čestotek čudovit. 1 eleganten stekleni-pót 1 gold.

Orientalno lepotično mleko.

Mnogi imajo zahvaliti svojo lepo, čisto, belo in mladolično kožo edino le „orientalnemu mleku“. Vse na obrazu ali koži se nahajajoči napake, kakor: pogo, žinje, lisaj, mozolji, samordina, rudečica, zagorelost brazde, krvavost itd. izginje v nekolikih dnih in na mestu njih nastopi nježna, mladostna barva. **Vapek je takoj gotov**, da se garantira popolna neškodljivost, à steklenica 1 gold. 50 kr.

(183—11) Gori omenjene specijalitete se prave dobivajo:

v **Ljubljani**, pri gosp. Petru Lassniku.

Za Kranjsko edino in samo

pravi pri podpisanimu.

Poleg originalnih Howe-strojev se nahajajo pri meni skoro vši znani šivalni stroji inozemsai po zelo znižanih cenah in v veliki izbiri.

Kakor tukajšnji zastopnik najboljših in najstarijih fabrik za šivalne stroje celega sveta, t. j. amerikanskih Elias Howe, potem Singer & Comp., Grover & Backer, dalje gospodov Baer & Rempel, Lehmann & Comp. na Pruskiem, Wheeler & Wilson-strojev itd., sem v stanu tekmovati z vsako konkurenco.

P. t. kupaželjne dame in gospodje so tedaj prošeni, izbrati si kakor prejšna leta svoje potrebne stvari v mejem bogatem skladišču, ter sem porok za izvrstno in pošteno postrežbo.

Tudi plačila na obroke.

Vsled zahtevanja oskrbljujem i ponarejene stroje à po 10—15 gld. ceneje, kakor gori omenjene vrste.

Mašinska svila, evirn, šivanke, olje, aparati, strglijač za prsne gube, volna za podlago pri Grover & Backer-strojih itd. so vedno v največej izbiri.

(166—5)

Ljubljana, judovska ulica št. 228.

S odličnim spoštovanjem

Franc Detter.

NB. Po deželi sprejemata moja potovalca, gg. **J. Globočnik** in **Franc Filipovič** uljudno vsa naročila, ter ob enem podajeta potreben poduk.

Ljubljana in tisk narodne tiskarnice.